

Kai statybininkų bendruomenės atstovai Valdovų rūmuose Vilniuje susirinko švęsti savo profesinės šventės, tą dieną Būsto energijos taupymo agentūros tinklalapis skelbė, kad Lietuvoje modernizuotas 2981 daugiabutis.

Anot Valstybės kontrolės, šis procesas pernelyg lėtas ir todėl gali užtrukti šimtą metų. Lietuvoje šių metų pradžioje buvo apie 38 tūkst. daugiabučių namų, iš kurių 90 proc. pastatyti iki 1993 m. ir yra energetiškai neefektyvūs ir turėtų būti atnaujinti.

Tačiau tiek laiko tikrai neprireiks. Viena vertus, Europoje kyla „Renovacijos banga“, kita vertus, Lietuvoje jau yra vis daugiau sėkmingo modernizavimo istorijų, kurios veikia kaip procesų katalizatoriai.

Europos Komisija kelia „Renovacijos bangą“

Visoje Europoje yra daug senų pastatų, tačiau kasmet Europos Sąjungoje jų atnaujinama tik apie 1 proc.

„Mūsų laivus tebeblaško juodos pandemijos bangos, tačiau tarp jų turime matyti ir kylančią baltą „Renovacijos bangą“. Šią bangą inicijuoja Europos Komisija, ja siekiama efektyviai prisidėti prie „žaliosios“ darbotvarkės įgyvendinimo. Renovacija yra pagrindinė priemonė, kuri leidžia didinti energijos vartojimo efektyvumą eksploatuojant pastatus“, – sako Polistireninio putplasčio asociacijos (PPA) prezidentas Saulius Skrodenis.

Anot jo, kilusi pandemija ir dėl jos numatyti ekonomikos skatinimo planai visus mus Lietuvoje ragina rimčiau atsigręžti į pastatų renovaciją kaip į galimybę gauti ne tik trumpalaikės, bet ir ilgalaikės naudos visuomenei.

Tą naudą kasmet paryškina Būsto energijos taupymo agentūra BETA, išrinkdama geriausius įgyvendintus modernizacijos projektus. S. Skrodenis pastebi, kad BETA konkurse laimėjo ir apskritai vyrauja statybų klasika tapęs sprendinys – išorinė tinkuojamoji sudėtinė termoizoliacinė sistema su lietuvišku polistireniniu putplasčiu EPS.

Kalba patirtis ir darbai

„Polistireninį putplastį šiandien drąsiai galime vadinti šilumos izoliacinių medžiagų karaliumi. Tai yra dominuojanti ir nepamainoma šilumos izoliacinė medžiaga su labai gausiu produktų asortimentu, pasižyminti unikaliomis tiek šiluminėmis, tiek kitomis savybėmis, leidžiančiomis įgyvendinti ambicingiausių architektų ir klientų įgeidžius“, – sako bendrovės

„Progresyvūs projektai“ modernizacijos projektų vadovas Gytis Zubavičius.

Klaipėdos bendrovės „Progresyvūs projektai“ architektai ir inžinieriai konstruktoriai nuo 2008 m. prisidėjo prie daugiau kaip 100 pastatų atnaujinimo, daugiausia Vakarų Lietuvos regione. Per tą laikotarpį naudojant EPS putplastį apšiltinta daugiau kaip 150.000 kv. m senų daugiabučių sienų. Ištisi kvartalai susikūrė naują įvaizdį, tapo ekonomiškai ir šilti.

Tokią naują įvaizdį įgijo Molėtai, priartėję prie modernizavimo lyderių penketuko, kurio priekyje tebelieka Birštonas ir Druskininkai.

Tačiau jei skaičiuotume vien tik mieste, o ne kartu su rajonu, atnaujintus daugiabučius, Molėtai jau turi daugiau nei pusę modernizuotų daugiabučių. Pasak Laimučio Lapėno, UAB „Molėtų švara“ direktoriaus, mieste renovuota 67 iš 123 daugiabučių arba 55 proc. Savivaldybė daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programai administruoti yra paskyrusi komunalinę įmonę „Molėtų švara“.

Pasak L. Lapėno, tvarkant viešąsias gyvenamųjų kvartalų erdves, Molėtuose prioritetas skiriamas renovuotų namų aplinkai. Savivaldybei patvirtinus bendradarbiavimo su daugiabučių namų gyventojais programą, jie galės finansiškai prisidėti prie viešosios erdvės atnaujinimo projektų. Tokiais atvejais savivaldybė galės skirti didesnę dėmesį intensyviai besitvarkantiems daugiabučių kvartalam, kurie greičiau įgaus visiškai atnaujintų erdvių vaizdą.

Molėtuose, taip pat kitur Aukštaitijoje nemažai modernizacijos projektų yra įgyvendinusi Panevėžio bendrovė „Statkorpas“. Tai įmonė su turtinga istorija, savo darbų kokybe pelnusi gerą reputaciją ir ją branginanti. Pagal įgyvendinamų modernizacijos projektų skaičių įmonė šiemet yra tarp absoliučių lyderių visoje Lietuvoje.

„Polistireninis putplastis EPS šiandien plačiausiai naudojamas kaip ekonomiškai efektyvi termoizoliacija pastatų šiltinimui. Jo naudojimą statyboje skatina geros jo savybės. Tiek statybos vadovų, tiek darbuotojų atsiliepimai apie šią medžiagą yra tik teigiami. Fasadui suteikiamas lygumas, medžiaga atitinka gaisrinės saugos reikalavimus ir pasižymi ilgaamžiškumu“, – sako „Statkorpo“ direktorius Donatas Sabanskis.

Jis pastebi, kad „dėl savo gerų mechaninių ir termoizoliacinių savybių putplastis ilgą laiką naudotas įrengiant tinkuojamąją fasadų šiltinimo sistemą. Tačiau pastaruoju metu EPS pradėtas naudoti ir ventiliuojamai fasadų šiltinimo sistemai. Naudojant apšiltinimo darbuose, patiriamos mažesnės laiko sąnaudos.“

Šiltinimo lyderių pagerbimas - jau tradicija

Šios trys įmonės iš Klaipėdos, Panevėžio ir Molėtų rugsėjo 11 d. vykusioje Statybininkų dienos šventėje pelnė apdovanojimus „Statinių šiltinimo lyderis 2020“ projektuotojų, rangovų ir būsto administratorių kategorijose. Laimėtojus išrinko Lietuvos statybininkų asociacijos, Būsto rūmų ir PPA atstovų komisija, o juos paskelbė PPA Garbės prezidentas dr. Česlovas Ignatavičius. Jis be kita ko pažymėjo, kad greičiausiai dėl sėkmingos modernizacijos Klaipėdoje kyla būsto kainos.

Klaipėda demonstruoja, kad renovacija keičia ne tik sovietmiečio miegamuosius rajonus, bet ir senąją miesto dalį. Bendrovės „Progresyvūs projektai“ direktorė architektė Danutė Zubavičienė pažymi, kad polistireninis putplastis itin patogus siekiant per renovaciją išsaugoti istorinį fasadą.

„Polistireninis putplastis tam labai tinkamas, juo lengvai sukuriamos įvairios apdailos detalės. Seni pastatai išgražėja, tačiau išsaugomas iki apšiltinimo buvęs įvaizdis, atkuriamos visos eksterjero detalės“, – sako architektė.

Pirmą kartą „Statinių šiltinimo lyderių“ apdovanojimai buvo įteikti 2015 metais.

Laukia pokyčiai. Renovacijai, žiedinei ekonomikai - į gera

Seimo Aplinkos komiteto pirmininko pavaduotojas Simonas Gentvilas yra nuolatinis statybininkų konferencijų ar švenčių dalyvis, gerai išmanantis statybų sektoriaus padėtį Lietuvoje ir matantis pokyčius, kurie laukia visos Europos Sąjungos.

Šį kartą kreipdamasi į Statybininkų dienos šventės dalyvius, jis pabrėžė ES rengiamą statybos strategiją, kuri, anot jo, numatys, kad bent 30 proc. statybos darbų bus statinių ir infrastruktūros modernizavimo darbai. Be to, statybinės medžiagos turi tapti vis „žalesnės“ ir tinkamos perdirbti bei naudoti pakartotinai.

PPA prezidentas S. Skrodenis pastebi, kad ES polistireninio putplasčio gamintojai jau praktiškai pramoniniu mastu parodė, kad uždaro ciklo EPS izoliacijos gaminių perdirbimas yra ekonomiškai pagrįstas.

Be to, neseniai Vokietijos valdžios institucijų užsakymu atliktas nepriklausomas lyginamasis vertinimas pabrėžė išskirtinį EPS izoliacijos ekologinį patrauklumą per visą jo gyvavimo ciklą. Daugelyje svarbiausių panaudojimo sričių programų EPS izoliacija laikoma ekologiškiausia alternatyva palyginti su kitomis termoizoliacinėmis medžiagomis.

Europos EPS pramonė yra įsipareigojusi iki 2025 m. perdirbti 46 proc. EPS atliekų. S. Skrodenis sako, kad putplasčio gamintojai Lietuvoje kuria EPS atliekų surinkimo ir perdirbimo sistemą. Be to, kai kurios įmonės iškastines žaliavas, reikalingas energijai EPS gaminti, jau keičia atsinaujinančiomis žaliavomis.

Renginio nuotraukų autorius – Aleksas Jaunius. Renovuotų namų nuotraukos – „Progresyvūs projektai“.

